

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Testul 7

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Citește cu atenție textele de mai jos.

Textul 1

Prima grădină botanică a Clujului este cea care funcționa deja la începutul secolului al XIX-lea pe lângă Colegiul Reformat (între actualele străzi Mihail Kogălniceanu și Avram Iancu). Aceasta deținea colecții de plante în aer liber și sere, fiind organizată și susținută financiar de botanistul amator Wolfgang Cserey, care lansează și ideea înființării unei grădini botanice naționale la Cluj.

Dar prima grădină botanică academică a orașului este legată de fondarea Societății Muzeului Ardelean (1859) și de înființarea Universității „Franz Josef” din Cluj (1872). Începând cu anul 1919, odată cu înființarea Universității „Daciei Superioare”, profesorul Alexandru Borza primește misiunea de a definitiva organizarea acestei noi grădini botanice, aflate în subordinea Universității (azi Universitatea „Babeș-Bolyai”). El mărește suprafața la 14 hectare și apelează la noțiuni științifice recente când trasează planurile acesteia.

Această nouă grădină se deschide oficial pentru vizitatori în 25 iunie 1925, moment în care majoritatea dotărilor actuale erau prezente. Ulterior evenimentului, între anii 1930 – 1935, se mai adaugă clădirea Institutului Botanic (inaugurată oficial în anul 1937, în prezența Majestății Sale, regele Carol al II-lea), ce adăpostește în prezent Muzeul Botanic și cel mai mare ierbar* al României.

Grădina japoneză a fost concepută de Alexandru Borza în stilul tradițional gyō nō niwa. Punctul central al grădinii japoneze este ceainăria*, construită pe un mic lac și îmbrăcată în arbuști decorativi. Elementele arhitecturale caracteristice sunt numeroase: două mici cascade, o punte de piatră care duce spre o insulă, un pod curbat tradițional japonez, lanterne de piatră, pietre de pășit – care alcătuiesc cărări ce te conduc prin toată grădina, o fântână de piatră și un adăpost din lemn, precum și o poartă specifică. În acest cadru arhitectural tradițional japonez, cresc plante specifice florei din Japonia și din China, printre care arbori și arbuști cu flori frumoase ce apar înaintea frunzelor sau diverse specii de Magnolia etc. Tot aici se întâlnesc specii ornamentale, originare din Asia: ploaia de aur, gutuiul japonez, diverse specii asiatice de liliac. Grădina japoneză este înfrumusețată de asemenea de hortensii, bujori, stânjenii, crizanteme.

Grădină Botanică „Alexandru Borza” Cluj, www.gradinabotanica.ubbcluj.ro

*ierbar – colecție de plante uscate, presate între foi de hârtie (sugativă), păstrate în cutii sau în mape etichetate și orânduite pe grupe sistematice, constituind un material pentru studiile de botanică

*ceainăria – loc în care se servește ceai

Textul 2

Sofie Amundsen se întorcea acasă de la școală. Prima bucată de drum o făcuse împreună cu Jorunn. Discutaseră despre roboți. Jorunn considera creierul omenesc ca fiind un computer mai complicat. Sofie nu era atât de sigură dacă să fie sau nu de acord. Omul trebuie să fie ceva mai mult decât o mașină, nu?

Se despărțiseră în fața magazinului universal. Sofie locuia la capătul unui cartier mai extins cu vile de familie și avea de făcut un drum aproape dublu la întoarcerea de la școală față de Jorunn. Casa ei părea să se afle la capătul lumii, căci dincolo de grădina lor nu mai erau alte case, doar pădurea. [...]

Era una dintre zilele de început ale lunii mai. În câteva grădini înfloreau pe sub pomii fructiferi pâlcuri* de clopoței. Mestecenii își lăsau umbrele subțiratic pe pajșiștea verde. Nu era ciudat cum la acest timp al anului totul începea să crească și să înflorească? De unde veneau astfel, mereu mai multe, sevele, izvorând parcă din pământul lipsit de viață, îndată ce se încălzea vremea și dispăreau ultimele resturi de zăpadă? Sofie aruncă o privire în cutia de scrisori înainte de a deschide poarta grădinii. De regulă, erau acolo tot soiul de reclame și câteva plicuri mari pentru mama ei. [...] Astăzi nu se afla în cutia de scrisori mare și verde decât un plic mititel – și acela era pentru Sofie. [...]

Îndată ce închise poarta în urma ei, Sofie deschise acest plic misterios. Înăuntru era doar un bilețel minuscul, nu mai mare decât plicul care-l conținea. Pe bilețel scria: *Cine ești tu?*

Altceva nimic. Biletul nu cuprindea nicio formulă de salut și niciun nume de expeditor, doar aceste trei cuvinte scrise de mână, urmate de un semn mare de întrebare.

Mai privi o dată plicul. Da – era într-adevăr pentru ea. Dar cine-l vârâse* în cutia de scrisori? [...]

Poate că ar fi trebuit să se uite să vadă dacă nu mai veniseră și altele? Sofie alergă spre poarta grădinii și ridică ușița cutiei de scrisori. Tresări când descoperi acolo un plic cu totul identic cu cel pe care-l avea în mână. Se uitase oare bine dacă fusese într-adevăr goală cutia atunci când scosese prima scrisoare?

Și pe plicul acesta era scris numele ei. Îl deschise și scoase un bilețel alb care arăta la fel cu celălalt.
De unde vine lumea? scria acolo. [...]

Se hotărî să se ducă să se așeze în peșteră. Peștera era ascunzătoarea de taină a Sofiei. Venea aici numai când era foarte furioasă, foarte tristă sau foarte veselă. Astăzi era nici ea nu știa cum.

Casa cea roșie era așezată în mijlocul unei grădini mari. Erau aici multe straturi de flori, tufe de coacăze și de agrișe, diferiți pomi fructiferi, o pajiște mare, cu un leagăn de felul celor din filmele de la Hollywood și chiar un mic pavilion, pe care bunicul îl construise pentru bunica. [...]

Într-un colț al grădinii, dincolo de tufe de zmeură, era un tufiș mai mare și mai des care nu avea nici flori, nici boabe. La drept vorbind era doar un gard viu, bătrân, care alcătua limita grădinii înspre pădure, dar cum în ultimii douăzeci de ani nimeni nu se ocupase de el, crescuse într-un adevărat hățîș* de măracini. [...] De când își mai putea aduce aminte Sofie, existase în acest măraciniș o trecere îngustă. Când se strecura pe acolo, ajungea repede într-un mic luminiș, care era de fapt peștera ei. Aici putea să fie foarte sigură că nimeni nu avea s-o găsească.

Strângând în mână amândouă plicurile, Sofie străbătu în goană grădina și se furișă în patru labe prin acest gard viu al ei. Peștera era doar atât de mare cât să poată sta în picioare în ea, însă acum ea se așeză pe niște rădăcini mai groase de acolo. [...]

De unde vine lumea? Nu, ea nu știa cu adevărat asta. Sofie știa, firește, că lumea era doar o mică planetă în Cosmosul imens. Dar de unde venea Cosmosul?

Jostein Gaarder, *Lumea Sofiei*, traducere de Mircea Ivănescu

*pălcuri – grupuri mici

*hățîș – loc plin cu arbuști cu spini, greu de străbătut

*vârî – a băga, a introduce

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

A.

1. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”, bazându-te pe informațiile din textul 1. **4 puncte**

Enunțul	Adevărat	Fals
Grădina Botanică din Cluj are cea mai mare colecție de plante uscate din România.		
Fântâna de piatră este elementul central al grădinii japoneze.		
Grădina japoneză este amenajată în stil modern.		
Terenul Grădinii Botanice a fost mărit de Alexandru Borza.		

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Clădirea Institutului Botanic a fost inaugurată în:

- a) 1919.
- b) 1925.
- c) 1935.
- d) 1937.

2 puncte

Răspunsul corect: .

3. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”, bazându-te pe informațiile din textul 2. **4 puncte**

Enunțul	Adevărat	Fals
Sofie și Jorunn, prietena ei, s-au despărțit la poarta grădinii.		
Sofie avea mai puțin de mers până acasă decât Jorunn.		
Pe plicuri este scris numele destinatarului.		
Cutia de scrisori și pavilionul au fost construite de bunicul Sofiei.		

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Trecerea către ascunzătoarea Sofiei se află printre:

- a) agrișe.
- b) coacăze.
- c) mărăcini.
- d) mesteceni.

2 puncte

Răspunsul corect: .

5. Explică, în două – trei enunțuri, un motiv pentru care Sofie se retrage în peșteră, valorificând textul 2.

6 puncte

6. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut dintre textul 1 și textul 2.

4 puncte

7. Prezintă, în 20 – 30 de cuvinte, o trăsătură a descrierii, valorificând textul 2.

6 puncte

8. Imaginează-ți că primești și tu două scrisori asemănătoare cu cele ale Sofiei. Motivează, în minimum 20 de cuvinte, dacă ți-ar plăcea sau nu să ai parte de o astfel de surpriză. **6 puncte**

B.

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 1, cuvântul subliniat. **2 puncte**
LANSĂ, *lansez*, vb. I. **1.** Tranz. A pune (pentru prima oară) în circulație, a difuza, a răspândi, a face (larg) cunoscut. ♦ Spec. A da drumul pe apă unui vas nou construit sau reparat, a-l face să plutească pentru prima oară (după construire sau reparare). ♦ A emite un decret, un mandat de arestare etc. **2.** Tranz. A arunca, a azvârli (spre un obiectiv). ♦ A arunca, a îndrepta spre țintă un anumit fel de armament. **3.** Refl. A se arunca cu putere, a face o săritură îndrăzneală. – Din fr. **lancer**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria în care toate cuvintele sunt derivate este:

- a) „peștera”, „dincolo”.
- b) „mărăciniș”, „bilete”.
- c) „ascunzătoare”, „crescuse”.
- d) „vizitatori”, „grădinii”.

2 puncte

Răspunsul corect: .

3. Scie, în fiecare casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

A. Am aflat că intrare la Grădina Botanică este gratuită.

- a) a douălea;
- b) a doua;
- c) al doilea;
- d) al douălea.

4 puncte

Răspunsul corect: .

B. Grădina japoneză se află Grădinii Botanice.

- a) din cadrul.
- b) în cadrul.
- c) la cadrul.
- d) prin cadrul.

4 puncte

Răspunsul corect: .

C. Fetița citește scrisoare.

- a) cealaltă;
- b) celălalt;
- c) celeilalte;
- d) celuilalt.

4 puncte

Răspunsul corect: .

4. Rescrie secvența „era un tufiș mai mare”, modificând numărul verbului.

4 puncte

5. Completează tabelul de mai jos cu informațiile corecte.

4 puncte

În enunțul: „Sofie alergă spre poarta grădinii și ridică ușița cutiei de scrisori.” cuvintele indicate au funcție sintactică de:

Cuvântul	Funcția sintactică
„Sofie”	
„(spre) poarta”	
„ușița”	
„(de) scrisori”	

6. Formulează două întrebări pe care le-ai adresa ghidului Grădinii Botanice, valorificând textul 1. În redactarea întrebărilor, vei utiliza un *pronume interogativ* și un *substantiv în cazul vocativ*, pe care le vei sublinia.

8 puncte

7. Rescrie enunțul de mai jos, corectând greșelile de orice fel.
Plimbarea pe alea grădinii ne în cântă, priviriile.

4 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

1. Motivează, în minimum 20 de cuvinte, faptul că dorința de autocunoaștere este o valoare universală. În formularea răspunsului tău, vei porni de la secvența „Cine ești tu?” din textul 2, valorificând și experiența personală sau de lectură.

6 puncte

2. Redactează o compunere, în 70 – 130 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare la care să participe Sofie și Jorunn, plecate în căutarea expeditorului misterios.

14 puncte

În redactarea compunerii, trebuie:

- să respecti succesiunea logică a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- să integrezi o descriere de tip portret;
- să valorifici două informații din textul 2, altele decât cele din cerință.

Pentru conținutul compunerii vei primi 10 puncte, iar pentru redactarea acesteia, 4 puncte.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă vei dezvolta subiectul propus și vei respecta numărul de cuvinte indicat.

A large rectangular area with a dashed border, containing horizontal lines for writing.

Lined writing area for the test.

A large rectangular area with a dashed border and horizontal ruling lines, intended for writing the answer to the test question.